

בבית המשפט העליון

ע"א 4749/20 - א'

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: ברק אלימלך

נגד

המשיב: פקיד שומה תל אביב 1

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו (השופטת י' סרוסי) בתיק ע"מ 52395-02-18
מיום 4.5.2020

בשם המבקש: עו"ד דורון ברזילי

בשם המשיב: עו"ד הילה בז'ה-דולינסקי

החלטה

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופטת י' סרוסי) בע"מ 52395-02-18 מיום 4.5.2020 עד להכרעה בערעור שהגיש המבקש.

1. המבקש טען כי בשנים 2011-2015 סיפק שירותי פיקוח על העמסת עופות, כאשר במסגרת פעילותו העסיק עובדים שכירים וכן שכר את שירותיהם של קבלני משנה. ביניהם, "א.א שירותים" בניהולו של עוסק בשם עופר אביבי (להלן: אביבי). עבור השירותים מקבלני המשנה קיבל המבקש חשבוניות מס, ולאחר חקירה וביקורת קבע מנהל מע"מ כי החשבוניות שהוצאו למבקש על ידי אביבי הוצאו שלא כדין. זאת, כאשר הן מוציאות החשבוניות (אביבי) והן מנכה החשבוניות (המבקש) מודעים לכך. על כן, הטיל מנהל מע"מ כפל מס (מס עסקאות לפי סעיף 50(א) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ)) על אביבי וכפל מס (מס תשומות לפי סעיף 50(א1) לחוק מע"מ) על המבקש. ערעורו של המבקש על החלטתו של מנהל מע"מ לחייבו בכפל מס נדחה על ידי בית המשפט המחוזי וערעור שהגיש המבקש נדחה ביום 20.6.2020 על ידי בית משפט זה (ע"א 7699/18 (להלן: ערעור המע"מ)).

2. עם קבלת המידע לפיו המבקש כלל בדיווחיו חשבוניות כוזבות, המשיב גם ערך בדיקה לגבי טיב והיקף ההוצאות שעליהן דיווח המבקש בדוחות שהגיש. לנוכח השימוש שעשה המבקש בחשבוניות הכוזבות החליט המשיב לפסול את ספריו. כמו כן, מכיוון שהמבקש נמנע מהצגת ראיות ואסמכתאות בנוגע לפעילותו העסקית וההוצאות שהוציא לטענתו במסגרתה, ומאחר שלא עלה בידו לספק הסברים לחוסר הסבירות שהתגלה בהיקף ההוצאות שעליהן דיווח, החליט המשיב לערוך לו שומה לפי מיטב השפיטה לשנים 2011-2015 באופן הבא: שומה ראשית המבוססת על חוות-דעת כלכלית, שבה הופחת סכום ההוצאות שעליו דיווח המבקש בגין העסקת עובדים שכירים לסכום התואם באופן סביר ונאות את מחזורו המוצהר תוך דחיית סכום ההוצאות שעליו דיווח בגין תשלום לקבלני משנה; שומה חלופית המבוססת על היותן של חשבוניות המס שקיבל המבקש מקבלני המשנה שהעסיק (בכללן החשבוניות שסיפק לו אביבי), כוזבות כך שאינן מותרות בניכוי. על פי השומה שערך המשיב, חויב המבקש בתוספת הכנסה בסך של 6,326,131 ש"ח בגין שנות המס 2011-2015, לאחר שלא הותר ניכויין של הוצאות בייצור הכנסה בגין שכר עובדים וקבלני משנה.

3. המבקש ערער על השומה לבית המשפט המחוזי וביום 4.5.2020 דחה בית המשפט את ערעור המבקש. בית המשפט קבע כי המבקש לא הציג כל ראיה התומכת באמיתות החשבוניות שניכה בספריו, ולא הציג אסמכתאות כי ניתן לו שירות בגין החשבוניות אותן ניכה בספריו. בנסיבות אלה ונוכח חוסר הסבירות של הסכומים אותם ביקש המבקש לנכות כהוצאות, צדק המשיב כאשר החליט להסתייע בתחשיב כלכלי על מנת לבסס את השומה לפי מיטב השפיטה שהוציא. עוד נקבע כי המבקש לא עמד בנטל להוכיח את גרסתו, וכי זו עומדת "בניגוד חריף לכל היגיון של סבירות כלכלית וסותרת את התכלית העסקית הבסיסית לפיה בעל עסק מבקש להשיא את רווחיו" (פסקה 58 לפסק הדין). לאחר שבחן את התחשיב הכלכלי שערך המשיב, קבע בית המשפט כי הוא סביר ונערך על סמך נתוני עסקו של המבקש, תוך נקיטת הנחות מוצא המקלות עמו. על כן, בית המשפט אישר את השומה העיקרית שערך המשיב ולמעלה מן הצורך מצא כי גם השומה החלופית בדין יסודה. ערעורו של המבקש נדחה והוא חויב לשלם הוצאות משפט לטובת המשיב בסך של 35,000 ש"ח.

לשלמות התמונה יצוין כי בסיכומיו הודיע המשיב כי החליט לבטל את השומות שערך לשנים 2011-2012, בשל התיישנות, מבלי לגרוע מסמכותו לערוך שומה לשנים אלה מכוח סעיף 147 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

4. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הגיש המבקש ערעור ולצדו את הבקשה דנא לעיכוב ביצוע פסק הדין. המבקש טוען כי בעניינו סיכויי הערעור ומאזן הנוחות מצדיקים עיכוב ביצוע פסק הדין, על אף העובדה שמדובר בפסק דין כספי. לטענתו סיכויי הערעור גבוהים, שכן בפסק הדין נפלו, לשיטתו, פגמים פרוצדורליים ומהותיים, עד כדי פסלות ההליך כולו. כן טוען המבקש כי גם בהליך שניהל המשיב נפלו פגמים היורדים לשורשו, הבאים לידי ביטוי בהתנהלות שרירותית ונפסדת לכל אורכו. לעניין מאזן הנוחות, טוען המבקש כי קיימת תשתית עובדתית המצביעה על כך שמישושו המיידית של פסק הדין יגרום לו לנזקים בלתי הפיכים. מנגד, עיכוב ביצוע פסק הדין צפוי לגרום למשיב פגיעה שולית וזניחה, אם בכלל. להוכחת מצבו הכלכלי צירף המבקש מכתב פיטורים מחברת אלקטרה בה עבד וכן תדפיס של חשבון עו"ש.

5. בתגובתו לבקשה טען המשיב כי דין הבקשה להידחות. המשיב עמד על כך שנטל השכנוע להוכיח קיומו של נזק בלתי הפיך כתוצאה מביצוע פסק הדין מוטל על כתפי המבקש, ולשיטתו הוא לא עמד בנטל זה. בבקשתו הוצגו אמירות כלליות, לפיהן מימוש פסק הדין יגרום לו לנזקים בלתי הפיכים, אשר לא גובו באסמכתאות. עוד טען המשיב כי המבקש הציג תמונה חלקית ומטעה של מצבו הכלכלי, כאשר לא ציין בגוף הבקשה את העובדה שהוא מחזיק בדירת מגורים בתל אביב שאינה משועבדת וכן ברבע מהזכויות בדירה נוספת בתל אביב המשועבדות לטובת מנהל מע"מ. בכל הנוגע לסיכויי הערעור, המשיב גרס כי אלה נמוכים למדי, שכן ערעור המבקש על השומה נדחה בפסק הדין על יסוד שורת ממצאי עובדה ומהימנות, אשר אין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. המבקש אף אינו מצביע על כל עילה לחרוג מכלל אי ההתערבות האמור. לבסוף, המשיב הוסיף וציין כי פגמים שנפלו בהתנהלות המבקש תומכים אף הם בדחיית הבקשה. כך למשל, המבקש נמנע מלקיים את החלטת בית משפט זה שלא לעכב את תשלום קרן חוב המע"מ שלו בהליך ערעור המע"מ (החלטת השופט ע' גרוסקופף מיום 2.12.2018).

6. דין הבקשה להידחות. כלל הוא כי אין בהגשת ערעור על פסק דין כשלעצמה כדי לעכב את ביצועו. על המבקש לעכב ביצוע פסק דין להוכיח כי ישנם סיכויים טובים לקבלת הערעור, וכי מאזן הנוחות נוטה באופן מובהק לטובתו (ראו: ע"א 2644/19 קק"ל נ' עזבון המנוח פאיז עלי אחמד חוסין ז"ל, פסקה 6 (11.6.2019); ע"א 4845/19 קריחלי נ' נרקיס, פסקה 4 (7.8.2019)).

7. בענייננו, הבקשה לעיכוב ביצוע נסובה על פסק דין כספי. כאשר מדובר בבקשה לעיכוב ביצוע פסק דין כספי, הכלל הוא כי יש להימנע מעיכוב ביצוע פסק הדין, שכן אין מניעה להשיב את המצב לקדמותו אם יתקבל הערעור (ראו: ע"א 9038/18 חזק נ')

אלרואי, פסקה 6 (16.1.2019)). על כן, עיכוב ביצועו של פסק דין כספי ייעשה במקרים חריגים בלבד, רק אם קיים חשש ממשי כי המבקש לא יוכל לגבות בחזרה את כספו אם יתקבל ערעורו או אם ביצוע מיידי של פסק הדין עלול לגרום לו נזק בלתי הפיך (ראו: ע"א 181/15 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' קובהא, פסקה 4 (2.2.2015); ע"א 5365/14 המאגר הישראלי לביטוח רכב (הפול) נ' מור, פסקה 8 (24.10.2014)).

8. המקרה דנא אינו נמנה על המקרים החריגים בהם יש מקום לעכב ביצוע פסק דין כספי, אף מבלי להידרש יתר על המידה לסיכויי הערעור, שעל פניהם אינם נראים כמבטיחים במיוחד, נוכח העובדה שפסק הדין מבוסס בעיקר על ממצאי עובדה ומהימנות. מכיוון שמול המבקש עומדת המדינה, אין כל חשש כי לא יוכל לגבות את כספו בחזרה אם יזכה בערעורו (ראו: ע"א 8052/19 בוחניק נ' מדינת – רשות המיסים, פסקה 7 (9.3.2020); ע"א 3159/19 אבוחצירא נ' פקיד שומה – היחידה הארצית לשומה, פסקה 6 (30.5.2019)). באשר לנזק בלתי הפיך שעלול להיגרם למבקש, הרי שהנטל להוכיח נזק כאמור, מוטל על כתפי המבקש את עיכוב ביצוע. בהקשר זה, אין די באמירה כללית בדבר נזק בלתי הפיך ויש להעמיד תשתית ראייתית מבוססת (ראו, למשל: ע"א 8498/19 וייסר נ' עו"ד יקיר ניידיק, נאמן לנכסי המבקש, פסקה 6 (24.3.2020)). בענייננו, התשתית העובדתית שהציג המבקש בכל הנוגע למצבו הכלכלי חלקית ביותר. כך לדוגמה, תדפיס חשבון העו"ש שצורף לבקשה כולל רק את הפעולות שהתבצעו בשבוע האחרון בחשבון. כמו כן, כפי שציין המשיב, נמנע המבקש מלציין בגוף הבקשה כי בבעלותו ובבעלות אשתו דירת מגורים בתל אביב וציין עובדה זו רק בתצהיר שצירף לבקשה ולא בבקשה גופא. המבקש לא העמיד אפוא תשתית עובדתית מספקת להוכחת הנזק שייגרם לו כתוצאה מביצוע פסק הדין. אדרבה, דומה כי המבקש מגלה טפח ומכסה טפחיים על אודות מצבו הכלכלי ונמנע ממסירת תמונת מצב אמיתית ומלאה.

הבקשה נדחית. המבקש יישא בהוצאות המשיב בסך של 5,000 ש"ח.

ניתנה היום, ט"ז באב התש"פ (6.8.2020).

ש ו פ ט